

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 84.963 van 27 januari 2000

A. 58.131/XIII-1161

In zake : 1. **ADAM** Guy,
2. **GODFRIN** Raymond,
die beiden woonplaats hebben
gekozen bij
Mr. Bernard PARMENTIER, advocaat,
rue de la Gare, 89
6880 Bertrix,

tegen :

het Waals Gewest,
vertegenwoordigd door zijn
Regering.

Tussenkomende partij :

de stad Bouillon,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Dominique LAGASSE, advocaat,
Terhulpsesteenweg 187
1170 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 25 mei 1994 ingediende
verzoekschrift, waarbij Guy ADAM en Raymond GODFRIN de
nietigverklaring vorderen van de op 24 maart 1994 door de
gemachtigde ambtenaar aan het Waalse Ministerie van
Uitrusting en Vervoer afgegeven bouwvergunning voor de
renovatie van de rue du Collège te Bouillon tussen de
samengevoegde percelen 1775 en 2125;

Gelet op arrest nr. 48.472 van 5 juli 1994 waarbij het door de stad Bouillon ingediende verzoek tot tussenkomst in de rechtspleging in kort geding en in het beroep tot nietigverklaring wordt ingewilligd en de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de voormelde handeling wordt afgewezen;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer KOVALOVSKY, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 3 juni 1999 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van de verzoekers;

Gelet op de beschikking van 22 november 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 16 december 1999;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. Ch. MACE, loco Mr. B. PARMENTIER, advocaat, die voor de verzoekers verschijnt, van Mr. B. HENDRICK, loco Mr. P. LAMBERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt en van Mr. M. PILCER, loco Mr. D. LAGASSE, advocaat, die voor de tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer KOVALOVSKY, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de feiten die dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep zijn uiteengezet in arrest nr. 48.472 van 5 juli 1994;

Overwegende dat de verzoekers in hun memorie van wederantwoord hun belang bij het optreden in rechte aldus rechtvaardigen :

" Verzoeker ADAM woont in een wijk die sterk dominerend gelegen is aan de andere zijde van de Semois, op amper 400 meter van het park dat zou worden aangelegd.

Het "musée ducal" waarvoor hij zich inzet is dominerend gelegen juist tegenover het park.

Wanneer het park volledig afgewerkt zal zijn en er bomen zullen zijn aangeplant, zal verzoeker wellicht de bocht van de weg niet meer zien, maar wel nog steeds de parkeerplaats voor autobussen die wat de afzichtelijkheid ervan betreft, niet hoeft onder te doen voor de vroegere fabrieken.

Maar verzoeker zal daarentegen het park zien waarvan aan de bovenkant een groot stuk is weggenomen en dat te smal geworden is om op een correcte en gebruiksvriendelijke manier te worden ingericht.

Het criterium van de afstand mag niet op absolute wijze beschouwd worden als een strak beginsel.

Het belangrijkste criterium is het bijzonder belang dat men kan hebben bij de inachtneming van een wetsbepaling.

Welnu, de Raad van State heeft in zijn arrest nr. 33.138 van 6 oktober 1989 (Arr. R.v.St. 1989) gewezen dat elke persoon blijk geeft van enig belang wat de ruimtelijke aanleg van zijn buurt betreft.

Het is bijgevolg onontbeerlijk de kwestie van de afstand en van de buurt te nuanceren om ze opnieuw aan de orde te stellen enerzijds in het plaatselijke kader en anderzijds in het kader van het type van ordening.

Bouillon is immers een klein stadje, ingebed in de vallei van de Semois en men kan moeilijk spreken van wijken die los staan van elkaar.

Bovendien gaat het niet om het bestraten van een weg of het optrekken van een gebouw dat er niet aantrekkelijk zal uitzien, maar om het doen verdwijnen van een deel van een park met een al beperkte ruimte en dat door het leggen van een loopbrug over de Semois een essentiële rol heeft kunnen spelen ten gunste van het aanleggen van een autobussenparkeerplaats om de toeristen naar "le couvent des Sépulcrines" te loodsen (waarvan alleen de gevels en daken tot beschermd monument zijn aangewezen), dat IDELUX beoogt in te richten als "archeoscoop".

Als inwoner van het centrum van Bouillon, dat de plaats aan de andere zijde van de Semois domineert, als stichter van het "musée ducal" juist tegenover de bewuste plaats, en omdat aan het "musée ducal" klanten worden onttrokken, doet verzoeker ADAM ruimschoots blijken van een persoonlijk belang bij de vordering, gelet vooral op de aard van de bestreden werken.

Op datzelfde gebied doet verzoeker GODFRIN blijken van hetzelfde belang, aangezien zijn hoedanigheid van gemeenteraadslid het hem weliswaar mogelijk maakt toe te zien op het algemeen belang binnen de perken van zijn ambt, doch uit zijn hoedanigheid van inwoner van Bouillon, ook al woont hij verder van het park vandaan, uit die van bezoeker van dat centrum en uit de activiteit die hij aan de dag gelegd heeft met het oog op de aanleg van het centrum, voldoende blijkt dat hij een persoonlijk belang heeft bij de zaak;"

Overwegende dat ze in de laatste memorie het volgende schrijven :

" Alleen wat het persoonlijk belang van de verzoekers betreft wordt de niet-ontvankelijkheid opgeworpen; de aangevoerde middelen worden van hun kant niet gekritiseerd en zijn overigens weinig aan kritiek onderhevig, daar het bewezen is dat het gewestplan niet in acht is genomen;

Er wordt veel belang gehecht aan het feit dat de verzoekers buiten het gebied wonen dat is vastgesteld op 100, 200, 225, zelfs 300 meter door sommige van de aangehaalde beslissingen, wat er zou aan in de weg staan dat hun belang kan worden onderscheiden van dat van de inwoners in het algemeen;

De Raad van State heeft nochtans aanvaard dat men op grond van de hoedanigheid van wandelaar kon doen blijken van het vereiste belang (zie de arresten Wellens c.s., nr. 32.953 van 11 augustus 1989 en Bertrand c.s., nr. 54.789 van 31 juli 1995);

Moet niet worden aangenomen dat, zoals de Raad van State trouwens heeft gesuggereerd in een arrest (arrest Devos c.s., nr. 28.086 van 12 juni 1987) dat degenen die zich bekommeren om de bescherming van goederen die van zulke grote ecologische waarde zijn dat men ervan uit kan gaan dat het om een gemeenschappelijk patrimonium gaat, doen blijken van een belang bij de bescherming van dat patrimonium, ongeacht de plaats waar zij wonen en hun persoonlijke activiteiten? (B. JADOT, "L'intérêt à agir en justice pour assurer la protection de l'environnement", in Les juges et la protection de l'environnement, Brussel, Bruylant, 1988, blz. 9 e.v.).

Is het ook niet onbetamelijk niet te aanvaarden dat twee inwoners van het centrum van Bouillon, die zonder aarzelen een zeer dure procedure aanvatten, binnen een zeer korte termijn, door dit feit zelf niet doen blijken van voldoende belang bij het beschermen van een patrimonium dat van essentieel belang is voor de kwaliteit van hun eigen en persoonlijke bestaan ?

Het staat immers vast dat elke burger gerechtelijke stappen kan ondernemen voor de bescherming en de goede ruimtelijke ordening van zijn buurt;

Bouillon is Parijs niet (ook al worden sommige dromen hierdoor stukgeslagen) en het centrum ervan is beperkt;

Hoewel Bouillon omringd wordt door uitgestrekte bossen, is het centrum sterk verstedelijkt;

Bijgevolg is dat park van de Sepulcrinen een belangrijk gegeven voor de harmonie in dat centrum dat ligt ingebed langs de Semois;

Niet de werken zijn storend, maar de aanzienlijke inkrimping van het park;

Met het blijven bestaan van de Pasquasy-winkel wordt geen enkele regeling overtreden;

Maar dat, om hem aan het zicht te onttrekken, een groot stuk van het park moet verdwijnen, is onaanvaardbaar;

Dat die parkeerplaats voor autobussen niet erg mooi oogt is eveneens jammer, maar afgezien van dit aspect van de zaak, is het toch de aanzienlijke inkrimping van het park die niet aanvaardbaar is;

Niet het rechtstreekse uitzicht op een afzichtelijk object, ook al moet men om het vanaf de tweede verdieping vanuit zijn badkamer te zien, op 225 meter van de plaats, op een bankje klauteren, maar het niet kunnen profiteren van een park of het feit dat het benutten ervan zodanig wordt beperkt dat hierdoor een groot gedeelte van het plezier ervan verloren gaat, wordt bestreden;

De verzoekers tonen uitvoerig aan, hoofdzakelijk in hun persoonlijke naam en tevens op grond van de functies die zij uitoefenen, dat ze verwachten en rechtens mogen verwachten niet meer of nog slechts in mindere mate te kunnen profiteren van het park";

Overwegende dat de eerste verzoeker verklaart dat hij op 400 meter van de bij de bestreden vergunning toegestane werken woont, aan de andere zijde van de rivier; dat de bestreden handeling geen betrekking heeft op zijn buurt, ongeacht de kenmerken van de stad Bouillon; dat hij in dat opzicht er geen belang bij heeft dat onderscheiden is van dat van de inwoners in het algemeen, om die vergunning aan te vechten; dat dit evenzo geldt voor het belang bij de inachtneming van de wet, dat hij aanvoert; dat gesteld dat de bijzonder onnauwkeurig omschreven rol die hij speelt in het "musée ducal", "waarvoor hij zich inzet" en waarvan hij zegt de stichter te zijn, hem bevoegd maakt om de belangen van dat museum te verdedigen, zulks hem evenwel niet in een bevoorrechte situatie plaatst ten opzichte van de andere rechtsonderhorigen, wier belang in hoofdzaak is beperkt tot de inachtneming van de goede plaatselijke ordening van hun buurt, wanneer hij de toepassing eist van de wetgeving betreffende de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, niet om de kwaliteit van die ordening te verdedigen maar om dat museum te beschermen tegen de concurrentie van een andere instelling die dezelfde bezoekers kan aantrekken; dat hij redelijkerwijze zijn

beklag niet kan maken over de "inkrimping" van het park, terwijl dit park niet bestond op het tijdstip van de bestreden handeling; dat het belang om op te treden objectief moet worden beoordeeld en niet kan worden gerechtvaardigd door het belang dat de verzoekers om diverse redenen verklaren te hebben bij de bescherming van een goed;

Overwegende dat de tweede verzoeker van zijn kant effectief "in het centrum van Bouillon" woont, maar op meer dan één kilometer van de plaats waar de omstreden werken moeten worden uitgevoerd, buiten het gezichtsveld ervan; dat zijn hoedanigheid van gemeenteraadslid hem geen persoonlijk belang verleent om elke maatregel betreffende de ruimtelijke ordening van de stad aan te vechten; dat zijn hoedanigheid van inwoner van de stad en mogelijk bezoeker van het park dat het gewestplan in uitzicht stelt op de plaats van de betwiste werken, hem geen belang verleent dat onderscheiden is van dat van de inwoners in het algemeen; dat zijn beroep niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 11.000 frank, komen ten laste van de verzoekers ten belope van 5.500 frank elk.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op zesentwintig januari tweeduizend door :

de HH.	HANOTIAU,	kamervoorzitter,
	LEROY,	staatsraad,
	HANSE,	staatsraad,
Mevr.	MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M. -Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.